

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

69. De modis restituendi famam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

De modis restituendi famam.

CAPVT LXIX.

Quatuor modis aliquis potest famam alteri auferre. Vno modo, imponendo ei crimen falsum, vnde infamiam contraxit, & qui sic infamauit, tenetur coram his, in quorum presentia tale imposuit crimen, asserere se esse mentitum & falsum dixisse, & si opus est, id iuramento confirmare debet, vt credatur; & qui libellos infamatorios contra aliquem edidit, tenetur alios in contrarium facere, qui tam efficaces sint ad auferendam infamiam, sicut primi fuerunt ad inferendam

Alter modus auferendi famam est, cum quis crimen alicuius, verum quidem, sed occultum manifestat, & tunc non tenetur sic restituere famam, vt dicat se falsum dixisse; hoc enim esset mentiri, quod nullus debet facere; sed debet in presentia illius, cui crimen manifestauit, illum saepe laudare, vt quantum fieri possit, bonam opinionem habeat ipsius. Aliquando etiam bonum erit dicere, se iniuste dixisse crimen illius, vt per hanc æquiuocationem intelligant alij, illud fuisse falsum: vt, qui morti proximus est, & alterius crimen, propter quod morte plecteretur, occultum manifestauit, tunc coram notario deberet dicere, se malè & iniuste dixisse; nam verum secretum patefaciendo, peccauit contra iustitiam enim manifestauit. Attende tamen, quod, qui prædicto modo, vel isto secundo infamiam incurrit, tenetur de damno illato, quod infamatus ob infamiam incurrit, verbi gratia, si quis ob crimen sibi falso impositum, vel contra iustitiam manifestatum, perdit beneficia vel officium aliquod, vel aliquod temporale bonum, tenetur detractor ad restitutionem talis damni. Attende etiam, quod si crimen occultum, quod quis manifestauit, accidat postea manifestum fieri, detractor a famæ restitutione liberatur, sed tamen peccauit detrahendo; quamuis, si aliquod damnum infamatus incurrit ob illam detractionem, antequam esse publicum peccatum, teneatur detractor restituere.

Tertio modo; Aliquis famam potest auferre, negando crimen, quod alter ei verè imponit, & consequenter faciendo mendacem: verbi gratia. Aliquis accusat aliquem coram Iudice de crimine vero, iste negat, & negando infamat accusatorem quia existimatur homo mendax & iniquus, tunc, si iudice

accusa-

accusatur, ita, ut possit probari, & probet crimen, si negat, verè infamat & tenetur restituere; tamen si non probatur crimè, tunc Caiet. verb. restit. cap. 10. dicit obligari ad restitutionem; tamen contrarium tenet Sylu. restit. 3. §. 3. Et ita tenendum est; quamvis reus peccet, mēdaciū dicendo, & mortaliter, si perius sit: tamē non tenetur reddere famam alteri, qui iniquus extitit accusator.

Quarto modo, potest aliquis famam alteri auferre, crimen manifestando, imperfectè dicendo se audiuisse ab alio Petrum esse adulterum, vel quid simile, & quamvis Caiet. 2. 2. q. 62. art. 6. & Sco. 4. d. 15. putent non esse detractorem, tamen contrarium tenet Soro lib. 4. q. 6. art. 3. & verè ita est: nam negari non potest, qui audiunt ab aliquo dicente se audiuisse, Petrum crimen commississe, minorem famam & opinionem habere de Petro; ob id, ad aliquam tenentur isti restitutionem, si verum dixerunt, saltem laudandi illum alium, & minuendi certitudinem dicti illius, à quo audiuerunt, si sine mendacio fieri potest.

De tribus dubijs circa restitutionem fame.

CAPVT LXX.

Dubitare aliquis potest, an cum detrimento famæ propriæ aliquis teneatur restituere alterius famam, quam detraxit.

Dico primò, quòd tenetur, etiam cum propriæ famæ detrimento, alienam iniuste ablatam reddere, sicut tenetur, qui furatus est res alienas, cum propriarum detrimento eas restituere: & aliquando cum maiori suo detrimento, quàm sit alterius infamia.

Dico secundo cum Sco. 4. d. 15. cum, qui infamavit, est persona publica, aut illustris, & magni momenti, infamatus autem est mediocris conditionis, non tenetur illustris, & talis persona, cum tanto detrimento, famam illi restituere, licet iniuste ablatam, sed potest resarcire pecunia. Et hoc tenet Soro loco allegato, quamvis etiam iste nolit pecunia sibi resarciri. Sed tamen hoc intellige semper, quando est notabilis multum excessus conditionis vnius ad alterum.

Alterum dubium est, an, cum periculo vitæ, teneatur aliquis reddere alteri famam. Dico, si infamatus idem etiam pe-